

POLIO

ZPRAVODAJ ASOCIACE POLIO / PODZIM 2025

Parníkem po Vltavě

VÝLET SENIORŮ S HENDIKEPEM

K 35 VÝROČÍ TRVÁNÍ ASOCIACE POLIO

Nejnovější změny u příspěvků na péči

DÍKY ZMĚNÁM ZÁKONA SE ZJEDNODUŠÍ

A ZRYCHLÍ VYŘIZOVÁNÍ PŘÍSPĚVKU NA PÉČI

asociace
polio

Obsah

ČINNOST ASOCIACE POLIO

- 4 Editorial
- 5 Obrnářské organizace ve světě postupně mizí
- 6 Indie po obrně: Posilování postavení přeživších obrny
- 8 Rehabilitační podpora dává naději mladým paralyzovaným obětem dětské obrny
- 10 Rekondice ve Františkových Lázních
- 12 Zpráva o rekondičních pobytech v Janských Lázních
- 14 Opustil nás Jiří Vaništa
- 15 Vzpomínáme

KULTURNÍ VYŽÍTÍ

- 16 Parníkem po Vltavě
- 20 Jaký byl Festival OOO 2025
- 28 Ratměřické ptáčkoviny

STŘÍPKY OBRANÁŘSKÝCH ŽIVOTŮ

- 31 Sportování lidí po polio: Jachting s hendikepem
- 35 A ještě jednou pajdání: „PAJDANÍ” je janskolázeňský polio-fenomén

ČTENÁŘI NÁM PÍŠÍ

- 39 Jak jste prožili léto?

Zpravodaj Asociace polio

ČÍSLO: 3-4/2025, **ISSN:** 2570-8228, **NÁKLAD:** 500 ks, **CENA:** zdarma, **VYDÁVÁ:** Asociace polio, Jabloňová 2891/2, 10600 Praha 10, IČ 00570656, **REDAKCE:** Výbor Asociace polio, **REDAKČNÍ RADA:** Michal Haindl, Marcela Stránská, Eva Příbylová, Zuzana Šišková, Alena Vobořilová, Libuše Zušťáková, **FOTOGRAFIE:** z archivu Asociace polio, Zdena Jandusová, Hana Opravilová, Vladimír Příbyla, **GRAFIKA:** Daniel Růžička, **TISK:** GRAFOTECHNA PLUS, s.r.o., **DISTRIBUCE:** MailFinish a.s.

Zpravodaj Asociace polio vychází za finanční podpory Úřadu vlády České republiky

INFORMACE, RADY A TIPY

- 41 Nejnovější změny u příspěvků na péči
- 42 Slevy na dani z nemovitostí
- 43 Přejde ČR o miliardy z Evropské unie?
- 44 Europoslanci schválili modernizaci pravidel pro řidičské průkazy
- 45 Příručka Ministerstva vnitra: Jak se chovat při katastrofě
- 46 Při žádosti o superdávku se stát dívá i na účet. Kolik tam smíte mít?
- 48 Účinnost suplementace koenzymem Q10
- 49 Archivace dokladů
- 50 Máte svá očkování aktuální?
- 52 Stárnutí a spánek
- 54 Bojovat proti zbytečně přisným radarům je možné

...z výletu Parníkem po Vltavě

Editorial

Čím jsme starší, tím více Štědrých večerů máme za sebou, a tím víc na nás mohou doléhat. Ale je tady podzimní POLIO Zpravodaj, který představuje i se Spolkovým životem 64 stran vše, co se objevilo kolem nás od květnového vydání a co nás v závěru zaujalo a vás by mohlo rozptýlit.

Redakční rada obsáhla celé spektrum dění kolem nás, od upozornění na stav a problémy světa „s obrnou“ přes fenomén sportovně obrnářský s uzavřeným cyklem *Sportování lidí po poliu*. Nebyl opomenut právní pohled na věci nezbytné a připomenuta je kultura pomáhající proti znevýhodnění při našich setkáváních i tvorbě členů. Přidána je zmínka o pozitivních výsledcích zdravotních přínosů spánku, vakcín, či doplňku stravy. A spousta obrázků, jak šel život v tomto 35. roce existence Asociace polio. Na shromáždění členů asociace jsem se za výbor již rozloučila, a tak jen připomínám, že od roku 2016 se do současnosti připojilo do registru členů AP více než 15 nových obrnářů dosud neorganizovaných, vzpomenu-li jsme na více než 120 kamarádů. Přibližně 1 500 lidí se zúčastnilo našich osobních setkání, průměrně 45 lidí měsíčně se pravidelně zajímá o webové stránky polio.cz. Důležité je, že „pořád jsme tady“!

Děkuji každému z vás, že jste byli s námi součástí této neuvěřitelné cesty s báječným Zpravodajem, jehož existenci letos i Úřad vlády ČR ocenil v soutěži o publicistické práce roku 2025.

Marcela Stránská

Obrnářské organizace ve světě postupně mizí

TEXT Michal Haindl

Úspěchy ve snižování počtu nových případů dětské obrny ve světě se odráží i v rušení organizací podporujících postižené dětskou obrnou. V Evropě většinově chybí mladší generace obrnářů a ti starší jsou často ve věku, kdy jim docházejí síly hájit zájmy postižených následky polia, hlavně ale narážíme na nedostatečný zájem o cílenou lékařskou péči a zdravotnický výzkum léčby postpolio syndromu.

Indická vláda například plánuje uzavřít okolo 200 specializovaných jednotek Národní sítě detekce obrny (National Polio Surveillance Network – NPSN), které jsou partner WHO a převést jejich působnost do obecné sítě sledování nemocí. V Německu byly zrušeny Polio Selbsthilfe, e. V. a Polio Initiative Europa, e. V. a ve Španělsku baskická organizace Euskadiko Polio Elkarte (EPE). Některé další, stále existující asociace, prakticky nevyvíjejí žádnou činnost. Evropská unie polia (EPU) má v současnosti 17 členských zemí, to je jen 37% z možných členských zemí. Těžko řešitelným problémem pro EPU je to, že v mnoha evropských zemích jsou obrnáři rozptýleni a vzájemně izolováni v obecných pacientských organizacích.

Nejnověji byla v červenci letošního roku rozpuštěna polská asociace POLIO+ po více než roce nečinnos-

ti. Důvodem bylo to, že se nenašli žádní další kandidáti, kteří by byli ochotni kandidovat na nové vedení asociace. Asociace sice byla právně vymazána v Národním soudním rejstříku, nicméně jejich 73 členů se pokouší alespoň udržet webové stránky s užitečnými informacemi.

Přestože snižování zájmu zdravotníků o dětskou obrnu má svoji logiku, jde o krátkozrakou zdravotní politiku, protože je zřejmé, že z ekonomických a politických důvodů se nepodaří zcela vymýtit dětskou obrnu ve světě a postupné snižování procenta očkovaného obyvatelstva spolu s globálním cestováním hrozí opakováním polio epidemií ve světě. Postpolio syndrom má mnoho společného s následky některých jiných neurologických nemocí, které by profitovaly z výzkumných poznatků studia postpolio syndromu. ■

INDIE PO OBRNĚ:

Posilování postavení přeživších obrnů

FOTO Peachaya Tanomsup z Vecteezy.com

TEXT Neena Bhandari, Post-Polio India **ZDROJ** postpolio.in

Vítejte na stránkách Indie po obrně. Snažím se propojit, podpořit a posílit postavení stovek a tisíců dětí a dospělých žijících s obrnou, jejich rodin a zdravotníků v Indii i mimo ni. Zároveň se snažím upozornit vlády v rozvojových zemích na investice do zdravotní péče o stárnoucí přeživší obrny.

Mnoho dospělých, jako jsem já, kteří se touto nemocí nakazili jako děti před desítkami let, trpí oslabujícím postpolio syndromem [PPS] neboli pozdními účinky obrny, kdy se potýkají se svalovou slabostí, únavou, bolestmi kloubů a svalů, nesnášenlivostí chladu a potížími se spánkem, dýcháním nebo polykáním. V rozvinutých zemích jsou hlavními zastánci těch, kteří bojují s novými výzvami PPS, místní skupiny přeživších obrny. Společně můžeme pracovat na zlepšení života a nezávislosti přeživších obr-

ny tím, že se budeme učit ze zkušeností ostatních a přizpůsobovat řešení našim vlastním kulturním a socioekonomickým potřebám.

Díky globálním očkovacím kampaním dnes existuje prevence proti obrně; lehčí a účinnější kalipery nebo ortézy, elektrické koloběžky a elektricky poháněné invalidní vozíky, bezbariérová veřejná prostranství a silnější než kdy dříve celosvětová kampaň za globální vymýcení obrny, i když lék zůstává nesplněným snem.

Naše mise: Pákistán a Afghánistán jsou jediné dvě země na světě, kde virus obrny nadále ohrožuje zdraví a blaho dětí. Od roku 1994 se Pákistánský program eradikace obrny zavázal k ukončení přenosu viru obrny v Pákistánu. Díky jeho úsilí se počet případů snížil až o 99% z 20 000 případů hlášených na začátku 90. let.

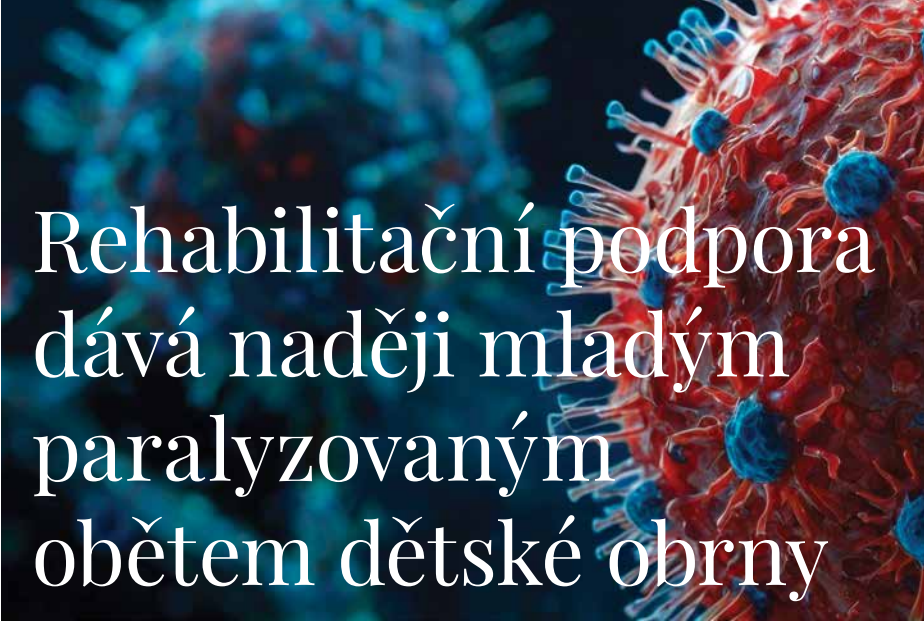
CO DĚLÁME

V průběhu celého roku program realizuje vysoce kvalitní očkovací kampaně, jejichž cílem je oslovit všechny děti mladší 12 let v celém

Pákistánu. Tyto kampaně realizuje 400 000 zdravotnických pracovníků v první linii, kteří chodí od dveří ke dveřím, aby zajistili, že každé dítě v Pákistánu dostane vakcínu proti obrně, která je chrání před ochromujícím virem obrny. Zároveň program provádí vysoce citlivé dohledové, detekční a reakční aktivity s cílem sledovat a omezit přenos viru v celé zemi, spolu s komunikačními a sociálními mobilizačními aktivitami, které podporují vyhledávání zdravotní péče v komunitách po celé zemi. ■

FOTO Peachaya Tanomsup z Vecteezy.com

Rehabilitační podpora dává naději mladým paralyzovaným obětem dětské obrny

FOTO: Mst. Zabun Nesa Khairam z Vecteezy.com

TEXT Neena Bhandari, Post-Polio India **ZDROJ** postpolio.in

Chůze, plazení nebo dokonce hraní venku byly pro dvouletou Basranu z Bannu a roční Javeriu z Lakki Marwat někdy velkým zdrojem bolesti. V květnu letošního roku byla Basraně a Javerii diagnostikována dětská obrna, vysoce infekční virové onemocnění, které postihuje převážně malé děti.

Ve dnech před diagnózou začaly dívky trpět vysokou horečkou a slabostí končetin. Série lékařských vyšetření, včetně vyšetření na akutní ochablou obrnu a testů stolice, potvrdila, že obě dívky se nakazily virem dětské obrny, což mělo značný dopad na funkci jejich nohou.

Díky Iniciativě pro rehabilitaci obrny (PRI) však děti jako Basrana a Javeria mají stále určitou naději na opětovné získání mobility a zdravý a aktivní život. PRI je inovativní iniciativa v Pákistánu, která poskytuje rychlé posouzení případů obrny a rehabilitační služby ke zmírnění

sekundárních komplikací způsobených parálzou v důsledku obrny. S podporou PRI se Basrana zúčastnila fyzioterapií, která jí pomohla znovu chodit. Javeria dostala ortopedickou pomůcku na koleno, kotník a nohu, takže se může postavit.

”

*V Pákistánu bylo
letos hlášeno až 60 případů
divokého viru dětské obrny.*

Od roku 2007 iniciativy jako PRI podporují mnoho dětí prostřednictvím

lékařské a sociální rehabilitace přímo u dveří jejich domovů, včetně poskytování ortopedických pomůcek, chirurgických zákroků, fyzioterapie a pravidelných následných služeb.

Děti jako Basrana a Javeria pocházejí z okresů s vysokou mírou vynechání dětí během kampaní a také s rodičovským odmítáním očkování. Bohužel, jak se stále více rodičů v těchto oblastech rozhodne očkování odmítnout nebo ho svým dětem nenechat podat, tím náchylnější jsou jejich děti k viru.

Zprávy Národního centra pro nouzové operace v rámci pákistánského programu eradikace dětské obrny naznačují, že se virus v roce 2019 agresivně šířil po provincii Khyber Pakhtunkwa a jen v okrese Bannu nakazil až 22 dětí.

V Pákistánu bylo letos hlášeno až 60 případů divokého viru dětské obrny. Dokud bude virus v Pákistánu existovat, bude stále více mladých dívek, jako jsou Basrana a Javeria, vystaveno riziku skličující budoucnosti, poznamenané dětskou obrnou. ■

Rekondice ve Františkových Lázních

TEXT Jitka Páníková **FOTO** účastníci rekondice

Poslední týden v srpnu strávili obrnáři již po třetí ve Františkových Lázních v hotelu Praha. Letos se jich sešlo 23 a z toho bylo 6 pohybujících se pomocí elektrického vozíku. Vrací se sem rádi z mnoha důvodů.

Františkovy Lázně jako takové jsou pro postižené seniory úžasně vhodné, z každého lázeňského domu nebo hotelu není dále než 50m do městských parků. Cesty a cestičky, které je protínají, dovedou lázeňské hosty ke všem důležitým minerálním pramenům a dalším zajímavostem města. Jsou upravené v rovině, pohodlně sjížděné pro vozíky i pro pěší, kteří mají potíže s chůzí. Hotel Praha se nachází na okraji městských sadů a je snadno dostupný i pro hosty, přijíždějící vlakem. Pro naše obrnáře je ideální, 100% bezbariérový, a pro imobilní osoby jsou pokoje speciálně upravené.

Účastníci byli spokojeni jak s balneoterapií, s ostatními službami, parkováním, velkou prostornou jídelnou i s vynikajícím stravováním. V neposlední řadě musím zmínit

i výhodu vnitřního bazénu s celodenním přístupem, který naše skupina hodně využívala.

Osmidenní pobyt se vydařil, počasí nám přálo, nikdo se nezranil ani neonemocněl, všichni se zrekreovali a příjemně odpočinuli. A tak to má být, proto sem přijeli.

Jen menší nepříjemnost jsme museli řešit hned na začátku pobytu. Jeden el. vozík měl na krátké cestě k výletnímu cíli rybník Amerika problém – nedojel. Oprava na místě nebyla možná, šlo o poruchu motoru. Po několika telefonátech na instituce, které by mohly pomoci, jsme nakonec zajistili odtahovou službu (levné to nebylo), která nepojízdný vozík dopravila na hotelové parkoviště. Nechodící osobu odvezl zpět k hotelu vůz městské policie, kterou

jsme požádali o pomoc. Trochu jsme byli zklamaní přístupem zdravotnické služby, která převoz odmítla s odůvodněním, že vozí jen nemocné a zraněné. Nechávám na vás, abyste posoudili, zda člověk celoživotně postižený následky dětské obrny a trpící PPS je 100% zdravý; překvapilo nás, že ho sanitka neodvezla. Ale konec dobrý, všechno dobré. Díky ochotě a nevšední obětavosti, a hlavně profesionalitě jednoho z obrnářů ve skupině, se podařilo zajistit ještě týž den jiný pojízdný vozík. On ho totiž z Prahy sám svým autem dovezl! Patří mu obdiv a obrovský dík nás všech.

Jeden večer jsme se všichni sešli ve společenské místnosti, která se nachází v hotelu, k příjemnému posezení. Povídalo se o zajímavých zážitcích z osobního života, vzpomínalo na léta prožitá v lázních, také jsme si sdělovali, jak se každý z nás potýká s postpolio syndromem, který nás s postupujícím věkem stále více a více sužuje. Jak čas letí a připomněli jsme si, že je to již 35 let od založení Asociace Polio.

Myslím, že mohu napsat za všechny, kteří rekondiční pobyt františkolázeňský prožili: tato lokalita je pro nás, náš stále obtížnější tělesný pohyb, více než vhodná. Hotel Praha splňuje na 100% naše nároky a potřeby, cítíme se zde bezpečně a pohodově. Snad se nám podaří i v budoucnosti takovou rekondici opět uskutečnit! ■

Zpráva o rekondičních pobytech v Janských Lázních

TEXT Emil Chadima, vedoucí rekondice

V termínech 17. až 31. 5. 2025 (14 dnů) a 13. až 21. 9. 2025 (8dnů) proběhly dva rekondiční pobyty pro poliomyelitiky – členy Asociace polio v Janských Lázních.

UBYTOVÁNÍ

Bezbariérový penzion Sola Fide, dvou a třílůžkové pokoje s příslušenstvím. V objektu bylo pro oba pobyty zajištěno celodenní stravování.

ÚČAST

V květnovém pobytu se zúčastnilo celkem 12 osob, z toho 4 vozíčkáři, v zářijovém pobytu 36 osob, z toho 9 vozíčkářů.

NÁPLŇ POBYTU

Rehabilitační program obsahoval tradičně každý týden 2 individuální masáže, každý den skupinové cvičení a každý den plavání v lázeňském bazénu, včetně vířivek, masážních sprch a protiproudu. Masáže, vesměs směřované individuálně k požadavkům

účastníků, letos prováděli pan Libor Hanuš a paní Iva Malčáková. Jejich přístup, stejně jako zkušené fyzioterapeutky paní Elen Javůrkové, byl všemi účastníky hodnocen „na výbornou“.

ZHODNOCENÍ AKCE

Průběh obou rekondičních pobytů byl hladký a bezproblémový, spolupráce s personálem Sola Fide, státních lázní a terapeutů byla výborná. Účastníci rekondice vyjadřovali spokojenost jak s procedurami, tak s ubytováním a celkovou organizací. Četní – převážně starší – účastníci rekondice kvůli svému celkovému zhoršování zdravotního stavu, s povděkem přijímají možnost využít dotované rekondiční pobyty v Janských Lázních. ■

Opustil nás

Jiří Vaništa

TEXT Marcela Stránská

Docenta MUDr. Jiřího Vaništu, CSc. jsem potkávala léta v Janských Lázních, vždy v doprovodu jeho ženy, Ing. Olgy. Naše setkávání bylo s formálním pozdravením – dělilo nás skoro deset let a každý z nás měl jiné zájmy.

Jednoho dne, když jsem ležela na Klinice infekčních nemocí na Bulovce s toxoplasmosou, sestřičky nás právě upravily před vizitou, se rozrazily dveře a v nich pan primář Vaništa! Od té doby jsme se zdravili v Jánkách srdečně, pod přísným dohledem paní Olgy. A od mého předsedování

asociace jsem měla možnost s ním probírat obrnářské problémy, prostě jsem zavolala na Černý most, dostalo se mi „laického“ vysvětlení, prošli jsme současnou situací. Naposledy jsme se potkali na jarním setkání v Centru na Smíchově... Budou mi chybět naše diskuse. ■

*Pavla Teplého v jarním POLIO Zpravodaji
moc hezky připomenula Suzka Šišková.
Jednoho z nejvýznamnějších postav
historie českého sportu handicapovaných
a našeho kamaráda. Čest jeho památce!*

Vzpomínáme

*Opět nás zastihly smutné
zprávy o odchodu našich členů a kamarádů.
Připomeňme si je, prosím.*

Helena **Adamcová**
z Mladé Boleslavi, 85 let

Marie **Dobrovolná**
z Ostravy, 80 let

Jan **Hrinečko**
z Lanškrouna

Ing. arch. Miloslav **Josefovič**
z Prahy 4, 89 let

Olga **Kriegelová**
z Hroznětína u Ostr. n. Ohří, 74 let

Eva **Kuchařová**
z Prahy 9, 77 let

Ing. Igor **Lehotský**
z Nitrianských Hrnčiarovců (SK), 81 let

Ing. Stanislav **Orban**
z Kolína, 73 let

Zdeňka **Pečinková**
z Klimkovic, 69 let

Jitka **Svobodová**
z Prahy 9, 78 let

Pavel **Teplý**
z Prahy, 85 let

Eduard **Ulman**
z Ostravy-Poruby, 86 let

doc. MUDr. Jiří **Vaništa**, CSc.
z Prahy 9, 91 let

Jitka **Šlégrová**
z Prahy 9, 76 let

Parníkem po Vltavě

TEXT Marcela Stránská **FOTO** Zdena Jandusová **ZDROJ** kronika

Když se na přelomu roku přemýšlelo, jak ozvláštnit rok třicátý pátý trvání Asociace polio, padl návrh „parníkem po Vltavě“. Většině členům výboru zasvítily oči a hned vzpomínali – jo tenkrát, když Karel celé odpoledne hrál na palubě Moravia, to tleskal i personál, to jsme si užili... A tak se oslovila Lodní doprava Praha, kde denně vyplouvají parníky a lodě na Vltavě. Dobrý slogan, rychlé jednání, velký zájem uspořádat seniorům s hendikepem výlet.

Protože přání je otcem myšlenky, rychle jsme spočítali elektrické vozíky, vejdou-li se na palubu, propočítal se počet účastníků, vymýšlela se pozvánka a zvací plakátek. Byla kompletně prohlédnuta bezbariérovost lodě Moravia (dostalo se mi ujištění, že široké a předlouhé přístaviště zvládne zaparkování několika vozů s invalidním značením bez problému). Zaplatila se platba a jak se blížil den výjezdu nastala přísná kontrola počasí, především předpovědi dešťů.

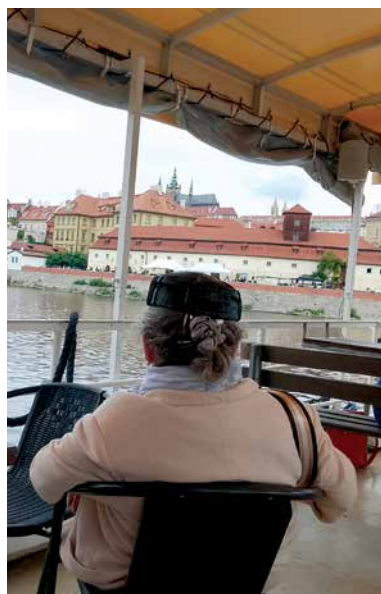
Aby čekání nebylo dlouhé, zakoupila má domácnost trojrozměrnou tiskárnu, a každý večer se pilně tiskly modré parníčky s označením AP 35 na přídi, aby posloužily jako vstupenky na palubu lodi. Pan grafik Dan Růžička připravil skvělý plakát, který byl obřadně zasunut do jarního Zpravodaje.

S očekáváním přibýlo i zajišťování parkování. Po měsíčním vyjednávání s Městským úřadem Prahy 1, se speciálními odděleními Magistrátu HMP, po poradě s městskými policisty, jsem se dopracovala až do vedení společnosti Trade Centrum Praha a.s., která má najaté celé pravobřeží Vltavy v Praze, aby se ukázalo, že se parkování nepovolí, „pro váš autobus stačí jedno zavedené invalidní značení v místě“... Dala jsem tedy přednost skutečnosti, že při jednom nenápadném

vjezdu na nábreží je cedule Pěší zóna, a s představou, že na ní budu parkovat jen nejkratší dobu, kterou potřebuju, tedy 2 hodiny než loď odpluje a zase se vrátí – no nedopadlo to nejlépe, manželé Vobořilovi pokutu dostali!

Počasí nám 5.6. přálo, drobností už bylo, že místo Moravia nás odvážela loď Praha, u malinko schůdků čekali silní muži pro přenosy (naštěstí necestoval žádný vozičkář).

A bohatě se vzpomínalo! Loď zvolna plula středem Vltavy majestátně proti proudu, připili jsme si na našich společných 35 let, rozvážně si povídali, naše báječná dokumentaristka Zdena Jandusová fotografovala, běhali jsme strmými schůdky na palubu (no ne všichni), pili kávu a ukazovali si pamětihodnosti cestou. Ani hudba nám nechyběla – celou cestu

nás provázela nebo mījela menší otevřená turistická loď s výletníky a kapelou, hudby jsme si docela užili, hlavně v plavební komoře!

V průběhu hodiny jsme dorazili do Podolí, s velikánským obloukem jsme se pokochali Vyšehradskou skálou, a pomalu startovali zpět. Samozřejmě jsme důkladně probrali vladyku Horymíra a skok jeho věrného oře Šemíka, stálíce naší historie. Poděkovali jsme A. Jiráskovi, že je zavedl jako pevnou součást národní mytologie i školní četby. On ten romantický příběh jezdce, který se mohutným skokem z Vyšehradu zachránil, fascinuje, a tak ani není třeba řešit, jestli si ho už vymyslel Václav Hájek z Libočan v 16. století nebo ho najdeme v legendě o Tristanovi a Isoldě. Je o odvaze, věrnosti a spravedlnosti. ■

Jaký byl Festival 000 2025

TEXT Redakce **FOTO** Zdena Jandusová, Vladimír Příbyla

19. až 21. 9. ožilo město Janské Lázně obrnáři, byli za každým rohem.

Letošní festival, nasměrován stejně jako minulé roky na závěr rekondičního pobytu v Sola Fide v Janských Lázních, zaručil četnější účast obrnářů na tomto našem oblíbeném srazu vůbec.

Počet doplnili lázeňští pacienti, kteří léčbu nasměrovali právě k festivalu a dorazili celoživotní příznivci.

Páteční den probíhal v duchu srdečného vítání a slunění se na ještě letním sluníčku především venku na kolonádě, v podvečer přibýlo hraní a zpívání se skupinou Polio Melody Band uvnitř v Kolonádě, kde se instalovala výstava našeho aktivního člena Vladimíra Vondrejse pod názvem Pocta Musorgskému. Musorgského „Kartínky“ byly vytvořené na žádost klavíristy Tomáše Stejskala, jako obrazový doprovod jeho koncertu v Lichtenštejském paláci (Malá Strana) a vešly se do prosklených kabinetních skříní Kolonády. Novým prvkem letos bylo vítání se s několika čerstvě zvolenými členy výboru AP pro rok 2026–2030, kteří přijeli na shromáždění členů AP.

”

*Jsme rádi,
že takovou výtvarnou značku
našeho polio máme!*

Skvělá sluneční sobota patřila dopoledne zmíněnému shromáždění členů AP – v Malém Sále bylo plno: od půl desáté se trousily skupinky, pro nové členy byla vyhrazena slavnostní první řada, paní kulturní již byla připravena promítnout jako festivalovou znělku naši novou pomocnici v propagaci vědomostí o polio – krátký animovaný film POLIO. Ten měl již letos za sebou nejen výborné uvedení se

na Anifilmu, mezinárodním festivalu animovaných filmů v Liberci, ale i mezinárodní prestižní představení na letošním zasedání European Polio Union ve španělském Burgasu. Jsme rádi, že takovou výtvarnou značku našeho polio máme!

Jistě mnohým neuniklo, že v posledních třech letech bývá trvání podzimního shromáždění podstatně kratší, a tak nehrozí úprky obranářských pacientů před jeho ukončením na lázeňský oběd. Důvodem je především neúčast zástupců města Janské Lázně (letos se ozval pan starosta, oznámil, že se nedostaví) od doby, kdy proběhly poslední městské volby. Ubylo tak vítání hostů a také informace o životě města. Že by střední generace místních již nevěděla, co je dětská obrna? Ani zástupci SLL ochotou hovořit o svých úspěších nebo problémech, natož o našich problémech, neoplývají. Letos prim. MUDr. Šolc zahlaholil zdravici, tentokrát informovaně věděl, že hovoří k poliotikům, ale skutečných informací a probrání toho, co nás trápí, jsme se nedobrali.

UDRŽENÍ ASOCIACE POLIO PŘI ŽIVOTĚ

Jako hlavní bod zazněla rekapitulace existence Asociace polio od předsedkyně, PhDr. Marcely Stránské, a přítomní se dočkali zlatého hřebu dopoledního setkání, uvedení

a představení se řady nových, v červenci zvolených, členů výboru Asociace polio. Mluví nového výboru, Mgr. Mária Mruzková, vyhlásila jako motto do příštích pěti let udržení Asociace polio při životě a zároveň ohlásila první schůzku nového výboru AP, která se v sobotních odpoledních hodinách v Kolonádě uskuteční. V průběhu dne unikly z této schůzky důležité informace – předsedkyní byla zvolena Tamara Kubice, místopředsedy Katalin Szilvassy a Emil Chadima, nad financemi bude bdít Ing. Jan Glatt. Mgr. Mária Mruzková bude spravovat Zpravodaj a webové stránky, zároveň bude připravovat Festival OOO.

TAKOVÝ BYL FESTIVAL OOO

Po odpoledním setkávání jsme netrpělivě očekávali, jak se vydaří společenský večer – jistá nejistota panovala ohledně provozu a trvání v Kolonádě, způsobená různými peripetii s pracovníky provozu, večer však byl nad očekávání milý. Kompletně zaplněná Kolonáda s dobrou náladou sršícími obrnáři kamarády byla umocněná tentokrát příjemným prostředím a hudebním doprovodem skupiny Veroniky Vosáhlové. Po dlouhé době se opět na parketu tančilo, proběhla vernisáž výstavy Vladimíra Vondrejse, vyvrcholením pak byla bohatá tombola, která jistě rozradostnila jak výherce, tak všechny dobré duše, které ji připravily. ■

Předsedkyně Děkuje Všem Organizátorům Festivalu

za perfektní zvládnutí přípravy
a samotných festivalových dnů.

Účast byla velká,
spokojenost účastníků zřejmá
a nám nezbyvá než se těšit
na příští FESTIVAL OOO.

TEXT Jana Zimová, Hana Opravilová, Marcela Stránská **FOTO** H. Opravilová

Není to pravidlem, ale občas se vypravíme na výlet a užíváme si světa. Letos jsme v rámci oslav 35. výročí založení Asociace polio zaměřily jako delegace asociace za doc. Vladimírem Vondřejsem do Ratměřic za jeho proslulou výstavou *Na Plotě*.

Vladimír dokončil výzdobu zahrady tenzegritovými konstrukcemi „Umělé inteligence“ a tenzegritovými rotory „Zoodiak“, které naaranžoval v prostoru vstříc slunci, aby zářily jejich povrchy duhovými barvami. A kolem zahrady, již tradičně, umístil svou letošní výstavu na dřevěném plaňkovém plotě. Není to výstava ledajaká. Tentokrát Ratměřické ptáčkoviny zdobí jak západní, tak severní stranu plotu – nad dvoupatrovými kolekcemi obrazů na severním plotě (Příkryl Z. a Vondrejs V.): *Skotské obludárium* (fotografie z oblasti Skotska s domalovanými obludami),

(Piranesi G.B. a Vondrejs V.): *Létací sny* (grafiky s domalovanými létajícími bytostmi), vykukují v pozadí dva tenzegrity. Také došlo k inovaci, obrázky jsou připevněny na západní a severní straně na tmavé látkové podklady v umělohmotném materiálu, který zůstane trvale instalován.

Výtvarné práce našeho kolegy, především jeho výstavy *Na plotě*, shlédne v průběhu pěti měsíců v Ratměřicích č. 33 pravidelně více než 2 000 osob – místních, kolemjdoucích, táborníků a skautů, i zabloudivších členů AP. Výstavní akce jsou již dlou-

hodobě zavedenou okrasou obce, kterou i zahajuje starosta.

” *Výstavu Na plotě,
shlédne v průběhu pěti měsíců
v Ratměřicích č. 33 pravidelně
více než 2 000 osob.*

Činnost Vladimíra Vondrejse je nejen obdivuhodná, ale také potřebná pro Asociaci polio. Jeho obrázky, uspořádané na každoročních výstavách, jsou zlatým hřebem v žádostech o dotace, směřované ministerstvu kultury. *Terapeutická funkce kultury jako kompenzace zdravotního znevýhodnění*, tak se program, na který dostáváme státní příspěvek, jmenuje. Je nám přidělován v rámci Podpory kulturních aktivit zdravotně postižených k prezentování uměleckých aktivit uvnitř spolku i pro veřejnost k posílení soudržnosti. Vladimíre, díky. ■

Za podporu uspořádání
letošních ratměřických ptáčkovin
a finanční dotaci děkuje
Asociaci polio, Praha
a Ministerstvu kultury ČR

Vladimír Vondřejš

V. Vondřejš

*Podělte se o své
zážitky sportovních
nadšenců – 7. část*

Sportování lidí po polio: Jachting s hendikepem

TEXT Zuzana Šišková **FOTO** archiv autorky

Tři roky se snažím přikládat barevné střípky do mozaiky sportování lidí po polio. Mozaika je krásně barevná a jsou na ní i paralympijské kruhy. Dokonale by zdobila sportovní desku cti lidí po polio. Sobecky do ní vložím ještě střípek svůj. Jeden malinký střípek modrozelené barvy moře. Slibuji, že bude pouze někde na okraji, na doplnění barevnosti.

Stránkami Zpravodaje prošly sportovní příběhy našich kamarádů a přátel, které stejně jako nás, navštívila sadistka obrna. Nikdy však nemohou zaznít všechna jména sportovních nadšenců z řad lidí po polio. Vzpomínám si třeba na Frantu Kuníka, který mne mnoho let fascinoval svou dovedností ve stolním tenise. Stejně tak i Tom Hamara ve stejném sportu. A to prosím oba s vysokou ortézou na jedné noze. Tom ji s humorem přejmenoval na lešení. Tom se stolnímu tenisu věnoval do vysokého věku a zúčastňoval se závodů pro hendikepované s nakažlivým nadšením. Jedny z prestižních závodů se každoročně konaly i v Janeských Lázních.

”

*Týdenní plavba
mezi jadranskými ostrovy
s programem.*

A co třeba Franta Ježek, kterého nepamatuji jinak než na kole? Sjezdil celé Krkonoše a že to jsou nějaké kopce i pro zdravé cyklisty. A ani polio-děvčata se nenechávala zahánbit. Evu Peštovou jsem potkala na kole v místech, kam já vyjela autem a jen kousky došla pěšky. Vládla velmi dobře i pingpongovou pálkou a zúčastnila se i několika paralympiád. Stejně i Jitka Šlégrová ráda tancovala kolem pingpon-

gového stolu a dobře. Velmi ráda si vzpomínám i na Nadu Vlasákovou z plaveckých závodů. Často stávala „na bedně“ mistrovských závodů hendikepovaných plavců.

Troufale mezi polio-sportovce vpašuji i sebe. Plavání mě vtáhlo už v dětství a doprovází mě až do dnes. Jedno období i na republikové úrovni. V průběhu let mě vtáhly i AOSky. Když se nad tím zamýšlím, bylo to pokaždé hlavně kvůli sportovním přátelství a kamarádské atmosféře při akcích.

V pokročilejším věku mě však potkal ještě jeden sport. Tak trochu splněný sportovní sen, po kterém jsem mnoho let nesměle pokukovala. Můj modrozelený kamínek do mozaiky sportování lidí po polio. Jak ubíhaly roky, nevěřila jsem, že se mi ještě někdy splní. Ale sny se plní, ne že ne. Jen musí člověk v sobě probudit odvahu a hledat cestu.

Můj naplněný sportovní sen je jachtařský sport. Sport, který zdánlivě vypadá pro lidi jako my velmi nedosažitelně, ale doba nám dává šanci naplnit i zdánlivě nedosažitelné.

A cesta k němu? Tak trochu šťastná náhoda. Narazila jsem při internetovém vyhledávání na **neziskovou organizaci Užitečný život**. Za výmluvným názvem jsou lidé, kteří věří, že když spolu aktivně tráví volný čas lidé s hendikepem a bez něj,

je to silný impuls k osobnímu rozvoji jedněch i druhých. *Doteky moře* – poetický název jednoho z projektů, který organizace měla na svých stránkách. Po přečtení informací o projektu jako by se přede mnou otevřely zamčené dveře. Posádka složená ze zdravých a hendikepovaných nadšenců na týden vypluje z jadranského přístavu na plachtěnici pod vedením zkušeného kapitána. Týdenní plavba mezi jadranskými ostrovy s programem naučit se zvládnout jednotlivé prvky ovládání lodi, zkrotit vítr jako pohon lodí a naučit se pravidla lodního provozu. Být plavčíkem, pilně chodit do kapitánské školky a v závěru si pod kontrolou vyzkoušet i roli kapitána. V roli plavčíka v kapitánské školce se učí základy jachtařského sportu na všech pozicích, uzlovat, naučit se používané názvosloví, aby

nedošlo k omylu, znát pravidla lodní dopravy, vnímat vodu i vítr... Splněný sen na dosah ruky, i když cesta k jeho naplnění ještě chvíli trvala, ale povedlo se a pak ještě několik let po sobě. Jeden rok jsme vypluli dokonce i dvě lodě. To pro velký zájem z řad plavčíků a nadšení organizátorů. A jeden rok i plavba v chladnějších anglických vodách v úžině od přístavu Southampton.

Nikdy nezapomenu na první plavbu v roce 2008. Vstup do neznáma, ale nebála jsem se. Touha byla silnější. Deset lidí, které jsem viděla poprvé v životě. Čtyři z nich s hendikepem a jedna dívčina dokonce na vozíku. Kajuty pro dva. Malinké jako dlaň, ale s výlezem (luknou) přímo na palubu. Kuchyňka s výkyvným vařičem a všechno v dosahu ruky. Mini WC duálně používané i jako koupel-

nička se sprchou. Malý prostor nás sblížil velmi rychle a já měla pocit, že všechny ty lidičky znám odjakživa, i když jsem byla s velkým odstupem nejstarší. Bylo hodně veselo a do dnes jsou všichni moji přátelé. V kapitánské školce jsme se dokonce učili pracovat se sextantem, i když moderní lodě mají GPS. Jistota je jistota. No a samotná praxe? Pro mě něco mystického. Vnímat plachty, směr větru, přehazovat plachty, aby nabraly vítr a loď uvedly do klouzavého pohybu po hladině, utahovat a povolovat lana. Vnímat citlivost kormidla, při kotvení se naučit používat fendry (gumové pytle proti nárazu lodi) ... Všechno vypadá zdánlivě jednoduše, ale musíte v sobě probudit šestý smysl vnímání, abyste všechno dělal intuitivně a plavba pro vás byla zážitek. Ale to není všechno. Součástí byl i nácvik „muž přes palubu“, kdy bez použití motoru, pouze s ovládáním plachet, musíte otočit loď a vylovit člověka ve vodě. Manévr vyžaduje naprostou koordinaci celé posádky.

Vyvrcholením byl poslední den, kdy si každý z nás plavčáků vyzkoušel pod dohledem roli kapitána. Kormidlovat, sledovat směr plavby v lodní mapě, vnímat hloubku moře, aby nedošlo k nárazu, protože pod hladinou jsou útesy. Psát lodní deník, odpovídat na výzvy z pobřeží, koordinovat posádku i bezpečně kotvit. Naprosto jedinečný zážitek.

Zážitek je i kotvení a koupání v romantických zátokách jadranských ostrůvků, nebo u mola v marínách, kde jsme svou skladbou posádky byli vždy středem pozornosti. Prozkoumání ostrůvků, kde zdraví vynesli dívčinu i s vozíkem na kopec, aby se pokochala západem slunce.

A kouzelná rána, kdy jsem za úsvitu vylezla luknou na palubu a užívala si probouzejícího se dne. Adrenalinový zážitek je sednout si na chvíli při rychlé klouzavé jízdě do špičky lodi a vnímat rozrážení vln, kdy vás zasáhne sprška kapek slané vody.

Všechno dohromady tvořilo můj splněný sen a splnila jsem si jej pak ještě mnohokrát. Zanechal ve mně energii a radost až do dnešních dnů. Mě, holce po obrně s ortézou na jedné noze a s málo spolupracující nohou druhou.

A ještě dvě poznámky. V roce 2010 o nás s respektem psal i český časopis o jachtaření *Yachting revue*. A jeden anglický maratonský běžec pro nás sponzorsky zaběhl maraton.

To je síla neziskové organizace Užitečný život a jejich projektu Doteky moře. Ve skutečnosti je to však síla lidí, kteří propojují lidi s hendikepem se zdravou komunitou a je to pro ně naprostá samozřejmost. ■

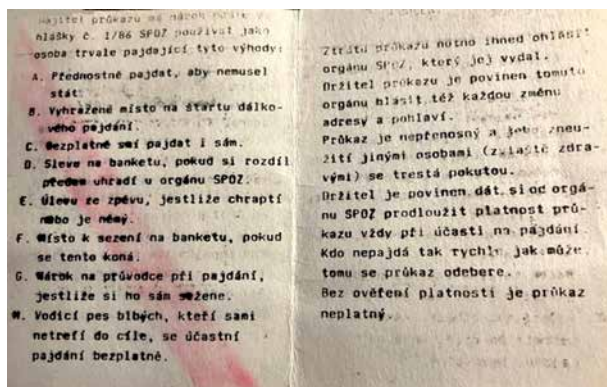

A JEŠTĚ JEDNOU PAJDÁNÍ:

„PAJDÁNÍ” je janskolázeňský polio-fenomén

TEXT Zuzana Šišková **FOTO** archiv Elišky Běbrové

Nadnesené? Myslím si, že ne. Uvědomila jsem si to po reakcích na článkuček o „Pajdání” v jarním čísle Zpravodaje. Musím se při tom usmívat, protože v archivu mé hlavy naskakují osobní vzpomínky na jedny z posledních ročníků závodu. Vzpomínám si, s jakou sportovní zarputilostí jsme s Jitkou Šilhánovou přistupovaly k tvorbě závodních dresů a jak jsme se při tom nasmály. Dodnes je mi líto, že jsem neměla příležitost zúčastnit se a zažít tvořivou atmosféru vzniku prvních ročníků.

Třeba – existoval průkaz pro aktivní pajdající s naprosto vážně míněnými body pro držitele. Pro úplné vnímání dokonalosti průkazu ZUP-Z přiložím opis jednotlivých bodů, protože průkazka opravdu myslela na všechno.

TADY JSOU

Majitel průkazu má nárok podle vyhlášky č.1/86 SPOZ používat jako osoba trvale pajdající tyto výhody:

- A.** Přednostně pajdat, aby nemusel stát.
- B.** Vyhrazené místo na startu dálkového pajdání.
- C.** Bezplatně smí pajdat i sám.
- D.** Slevu na banketu, pokud si rozdíl předem uhradí u orgánu SPOZ.
- E.** Úlevu ze zpěvu, jestliže chrapťí nebo je němý.
- F.** Místo k sezení na banketu, pokud se tento koná.
- G.** Nárok na průvodce při pajdání, jestliže si ho sám sežene.
- H.** Vodící pes blbých, kteří sami netrefí do cíle, se účastní pajdání bezplatně.

- Ztrátu průkazu nutno ihned ohlásit orgánu SPOZ, který jej vydal.
- Držitel průkazu je povinen tomuto orgánu hlásit též každou změnu adresy a pohlaví.
- Průkaz je nepřenositelný a jeho zneužití jinými osobami (zvláště zdravotními) se trestá pokutou.
- Držitel je povinen dát si od orgánu SPOZ prodloužit platnost průkazu vždy při účasti na pajdání.
- Kdo nepajdá tak rychle jak může, tomu se průkaz odebere.
- Bez ověření platnosti je průkaz neplatný.

VÝKLADOVÝ SLOVNÍK

SPOZ = Svaz pajdů obzvláště zdatných, ZUP-Z = Zvláště zdatný pajdazakladatel.

SPORT, RECESE, SMÍCH A ZÁBAVA

Nebo líčení Elišky z prvního závodu ze Svobody do Jánek, kdy Jirka Fidler pro dokonalý průběh závodu zajišťoval po trase občerstvovací

zastávky a sportovcům nabízel šátečky s pseudomarmeládou z naší oblíbené pacientské jídelny.

Sport propojený s recesí, smíchem a zábavou v přímém přenosu. „Pajdání“ byla čistá léčivá esence. Ostatně, vždyť se konalo v lázních. Bralo se úspěšně jako léčebná procedura řadu let. A co bylo ještě na „Pajdání“ naprosto jedinečné? Běhu se jako závodníci účastnily i děti obrnářů. A že jich bylo. Úspěšná online výchova příkladem.

Po mnoha letech mužští účastníci vzpomínají na své touhy překonat se navzájem v cílové rovině a také si hrdině volili delší trasu. A holky? Tak ty si volily zase trasu kratší, a to z naprosto logického důvodu. Pochopte,

potřebovaly si popovídat o aktuálním dění v Jánkách a kratší trasa jim umožňovala obojí, dorazit do cíle, než bude trasa uzavřena, i si popovídat.

Jako každá sportovní akce býval závod ukončen slavnostním banketem, kde si holky dopověděly rozpočítané, kluci se kasali, kdo byl lépe připraven na dálkový běh a všichni dohromady si zazpívali při kytáře a lovením ve zpěvnících Jirky Zankera, Pepi Tvarůžka a Káji Majera.

Atmosféra „Pajdání“ se dá nasát i z fotografií a je to moc příjemný pocit, který chceme dopřát i Vám. Třeba se i s odstupem času zasmějete a vrátíte v myšlenkách o desítky let zpátky k mladším verzím sebe i svých přátel a bude Vám, jak jinak než dobře. ■

Jak jste prožili léto?

TEXT Stáňa Nováková

Tedy my si ho užívali opravdu „fajně“. Celou zimu se dívám v neděli na pořad Toulavá kamera. Dělán si poznámky, co bychom měli navštívit a pak, když se blíží léto, udělám takový itinerář, co kdy navštívit. Letos jsem měla nacpaný diář, ale díky pěknému létu jsme vše stihli. Když mi kamarádka jednou volala, že „dopadla jak sedláci u Chlumce“ a hned další neděli byl o tomto přísloví pořad, byl to první výlet.

Což o to, Chlumec nad Cidlinou jsme našli lehce, ale památník – i když představuje vysokou sochu sedláka – ne a ne najít. Až na nás vykoukla a už jsme tam parkovali. No – obcházel jsem ho pořád dokola a co nás dost překvapilo, na patě byl nápis, něco v tom duchu: na památku hrdinných sedláků atp. A pak rok 1775 a 1918 a 1945 – zřejmě aby ušetřili na dalším památnících, data hned několika vojenských událostí. A proč to přísloví? Oni se sedláci vzbouřili proti robotě, ale vrchnost je u Chlumce ‘potlačila’. Ale přece jenom za pár let Marie Terezie vydala robotní patent a o 6 let později císař Josef II – robotu úplně zrušil. Tak zas tak velká prohra to nebyla.

Přespali jsme na loučce u lesa, já mám v autě lůžkovou úpravu, manžel ve stanu. V noci mi bylo divné, že ze stanu bliká baterka a slyším hrozné funění a mlaskání. No tohle, co se proboha té mé polovičce zdá, že tak vyvádí? Znovu usínám a ráno – nevěřím svým očím. Kolem zaparkovaného vozíčku je vše jak po výbuchu granátu. Hlína a drny jsou i kolem stanu. Manžel zrovna vstává a brblá, že ti čtyři divočáci se vůbec baterky nebáli a sežrali mu i cigarety, které nechal venku. Smála jsem se do té doby, než jsem zjistila, že mi rozšlápnuli můj milovaný hrneček a roztrhali a sežrali pytlík s kávou. Bylo jí opravdu hodně, tak předpokládám, že ti rošťáci neusnou ještě další dva dny.

A pak už jsme cestovali na zámek Karlova koruna. Tedy, zámky miluji a máme jich navštívených opravdu hodně, ale tento Vám opravdu moc a moc doporučuji.

Jednak je velmi zajímavě stavěný. Stavba je pojatá do takové hvězdy a v každém cípu jsou dva pokoje. Vlastnili ho Kinští – nyní ho mají v majetku rovněž – jejich italská větev.

”

*Jeden z majitelů,
šlechtic Octavian,
byl neskutečný „rošťák“.*

Průvodkyně vypráví hlavně samé „pikantnosti“ o majitelích. Tak např. jeden z majitelů, šlechtic Octavian, byl neskutečný „rošťák“. Miloval žertíky, ale neznal meze. Jednou pozval společnost na hon, ale do vína jim přidal projímadlo. Pak se náramně bavil, když z koní urychleně sesedali a pelášili do nejbližšího houští. Ale potom už k němu na hon nikdo nechtěl. A manželku velmi zanedbával. Když ji jednou v zimě pozval na projížďku kočárem, sám jel na koni, navedl kočár přímo do rybníku a nechal ji tam. Až po návratu do zámku pro ni poslal sloužící.

Zemřel jako vdovec, bez přátel, bezdětný. Na smrtelném loži, které je v jednom pokoji v prvním patře, si

přál, ať k němu přivedou jeho jediné přátele, tj. psy a koně. Což o to, tlupu psů tam dostali bez problému, ale dotlačit dva koně do prvního patra, to byla dřina.

Pokud budete mít možnost, určitě tento zámek navštivte, stojí to zato. A tak už Vám jen přeji, ať si užíváte hezký a teplý konec podzimu. ■

*Mikoláš Aleš: Selský povstalec
(perokresba, 1883)*

Nejnovější změny u příspěvků na péči

TEXT Redakce

Od září 2025 se díky změnám zákona výrazně zjednoduší a zrychlí vyřizování příspěvku na péči. Největší novinkou je zavedení zrychleného řízení pro žadatele, kteří jsou v tzv. terminálním stavu – tedy v konečné fázi nevyléčitelné nemoci.

Po předložení potvrzení o terminálním stavu vydaného ošetřujícím lékařem bude žadateli automaticky přiznán příspěvek na péči ve stupni III (těžká závislost), a to na dobu 12 kalendářních měsíců ode dne podání žádosti. Nebude se tedy čekat na sociální šetření ani posudek o zdravotním stavu, jak je tomu v obvyklých případech. Tím se výrazně zkrátí doba, kdy těžce nemocný čeká na pomoc! Potvrzení o terminálním stavu může vydat ošetřující lékař se specializací v oboru paliativní medicína, klinická onkologie, gynekologie, urologie, ortopedie, interní lékařství, diabetologie, endokrinologie, gastroenterologie a hepatologie, geriatric, medicína dlouhodobé péče, kardiologie, nefrologie, revmatologie, hematologie, pneumologie a ftizeologie, neurologie, dětská neurologie nebo dětská kardiologie.

Další změna se týká posuzování stupně závislosti. Nově budou moci

posudky vydávat odborní nelékařští zdravotničtí pracovníci samostatně, tzn., že posudek již nebude muset podepisovat lékař, což – jak Ministerstvo práce a sociálních věcí doufá – pomůže zkrátit čekací lhůty. Lékařská posudková služba totiž dlouhodobě naráží na své omezené personální kapacity. Od července 2026 se agenda příspěvku na péči, příspěvku na zvláštní pomůcku, průkazu osoby se zdravotním postižením a příspěvku na mobilitu přesune z Úřadu práce na Českou správu sociálního zabezpečení. Zároveň dojde k upuštění od některých administrativních kroků a k úpravám, které povedou k efektivnějšímu a rychlejšímu vyřizování žádostí. Tedy další zjednodušení – např. žádosti bude možné podávat elektronicky, sociální šetření proběhne rychleji a průkaz osoby se zdravotním postižením bude zasílán poštou bez nutnosti osobní návštěvy úřadu, podpisu nebo dokládání fotografie. ■

Slevy na dani z nemovitostí

TEXT Alena Vobořilová

Blíží se termín podání přiznání k dani z nemovitých věcí, a proto informuji čtenáře, že je možné požádat o slevu či osvobození od daně ze staveb, pokud žadatel splní podmínky dané zákonem č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitých věcí v platném znění.

Podle § 8 zákona je poplatníkem daně ze staveb a jednotek vlastník zdanitelné stavby nebo zdanitelné jednotky.

Podle § 9 zákona jsou od daně ze staveb a jednotek osvobozeny

- zdanitelné stavby, které jsou budovou obytného domu, nebo zdanitelné jednotky ve vlastnictví držitele průkazu ZTP nebo ZTP/P, který je příjemcem dávky státní sociální pomoci, jejíž součástí je složka na živobytí, nebo členem domácnosti tohoto příjemce podle zákona o dávce státní sociální pomoci, a to v rozsahu, v jakém slouží k jejich trvalému bydlení,
- zdanitelné stavby, které jsou budovou pro rodinnou rekreaci a jsou ve vlastnictví

1. držitele průkazu ZTP, který je příjemcem dávky státní sociální pomoci, jejíž součástí je složka na živobytí, nebo členem domácnosti tohoto příjemce podle zákona o dávce státní sociální pomoci, nebo

2. držitele průkazu ZTP/P.

Pokud tedy čtenář vlastní dům nebo byt, kde trvale bydlí, nebo budovu pro rodinnou rekreaci a zároveň je držitelem průkazu ZTP nebo ZTP/P, může požádat o osvobození od daně ze staveb, splňuje-li další výše uvedené podmínky. Platí to i pro osoby, které žijí s ním ve společné domácnosti. Žádost se podává finančnímu úřadu do 31. ledna daného roku v rámci podání daňového přiznání a je nutné přiložit kopii průkazu.

Další možnost, jak získat v některých místech slevu na dani z nemovitých věcí, případně osvobození, nabízí místní vyhlášky obcí. Ty mohou stanovit nižší koeficient pro výpočet daně nebo úplné osvobození pro určité skupiny, mezi nimi mohou být i invalidní vlastníci nemovitostí.

Případným žadatelům doporučuji informovat se v dané věci v předstihu na obecním nebo městském úřadě, zda vaše obec takovou vyhlášku má, a na příslušném finančním úřadě. ■

Přijde ČR o miliardy z Evropské unie?

TEXT Redakce

V roce 2021 byla avizována 9 miliardová dotace z evropského fondu obnovy pro zlepšení stavu v oblasti péče o seniory. Podmínkou byla reforma, která měla přijít do dvou let.

Zároveň před lety přišlo z EU varování, pokud nebude dodržen termín realizace reformy dlouhodobé péče o seniory. Situace se bohužel dosud nezlepšila, a tak si MPSV, které má reformu na starosti, patrně na miliardy z EU nedosáhne.

Běžným popisem stavu sociálních služeb v Česku bylo v roce 2021 několikaměsíční čekání na lůžko v domovech pro seniory i špatně dostupné pečovatelské služby v menších obcích. Zlepšit je mohlo víc než 9 miliard korun z mimořádného evropského fondu v rámci takzvaného Národního plánu obnovy Evropské unie. Česko by ovšem muselo do roku 2023 dlouho-

dobou péči o seniory zreformovat, včetně usnadnění péče v domácím prostředí.

Na změnách by se resort musel dohodnout s ministerstvem zdravotnictví, s nímž se přitom o reformu neúspěšně snaží už od 90. let.

Česko stále nestihlo sociální péči dostatečně reformovat, financování programu je ale už v běhu, stát bude muset finanční prostředky zatím najít ve svém rozpočtu; Evropská komise je letos nepošle. Legislativu připravují ministerstvo práce a ministerstvo zdravotnictví, návrh zatím stále leží v Poslanecké sněmovně. ■

Europoslanci schválili modernizaci pravidel pro řidičské průkazy

TEXT Redakce

O chystaných novinkách v pravidlech pro řidičáky v rámci eurozóny už jsme si psali, teď unijní poslanci definitivně schválili nová pravidla pro řidičské průkazy v EU.

Zavádějí zkušební lhůtu pro nováčky za volantem, digitalizované doklady a přeshraniční zákazy řízení. Evropské předpisy poprvé stanoví zkušební dobu pro nezkušené řidiče v délce nejméně dvou let, kdy budou čelit přísnějším postihům, pokud budou řídit pod vlivem alkoholu a nebudou používat bezpečnostní pásy nebo dětské sedačky.

Směrnice zavádí digitální verzi řidičského průkazu, dostupnou v chytrém mobilním telefonu. V budoucnu má být tato podoba hlavní, ale možná bude i fyzická verze dokladu.

Zkouška pro získání řidičského průkazu bude muset zahrnovat znalosti o nebezpečí mrtvého úhlu, asistenčních systémech řidiče, bezpečném otevírání dveří a riziku rozptýlení pozornosti při používání telefonů.

Na základě požadavků poslanců budou nová pravidla pro výcvik řidičů a jejich testování klást větší důraz na povědomí o rizicích, která hrozí chodcům, dětem, cyklistům a dalším zranitelným účastníkům silničního provozu.

Řidičské průkazy na motocykly a automobily by měly být platné patnáct let, ale členské státy by měly mít možnost zkrátit dobu platnosti na deset let, pokud se řidičský průkaz používá jako vnitrostátní doklad totožnosti. Řidičské průkazy pro nákladní vozidla a autobusy budou platit pět let.

U doby platnosti průkazů pro řidiče ve věku 65 let a více bude na každém členském státě rozhodnutí, zda by starší řidiči měli absolvovat další testy, častější lékařské prohlídky nebo opakovací kurzy.

Nová pravidla vstoupí v platnost dvacátým dnem po vyhlášení v úředním věstníku EU, členské země budou mít tři roky na zapracování nových pravidel do svých zákonů

a další rok na jejich zavedení do praxe. Vzhledem k lhůtám pro zapracování do zákonů členských zemí a zavedení do praxe reálně vstoupí řidičům do života od roku 2030. ■

PŘÍRUČKA MINISTERSTVA VNITRA:

Jak se chovat při katastrofě

TEXT Redakce

Sedm z deseti Čechů se nijak nepřipravuje na krizové situace jako povodně, požáry či výpadek proudu nebo mobilního signálu. Právě první tři dny, tedy 72 hodin, bez vody, tepla, elektřiny či internetu jsou nejnáročnější a člověk by na ně měl být nachystán. Když vypadne elektrický proud, opravdu se nedostaneme k internetu, mnohokrát ani k mobilnímu telefonnímu signálu.

Během celého listopadu postupně putovalo do schránek českých domácností celkem 5,2 milionu příruček, které radí se zvládáním krizových situací – jak se připravit na prvních 72 hodin po začátku katastrofy, například povodní, tornád či požárů, aby poté zbytečně nezatěžovali záchranné složky a ty měly čas na zvládání těch zásadních a život ohrožujících situací. Příručky začalo rozesílat ministerstvo vnitra, které náklady na projekt vyčíslilo na částku 20,4 milionu korun. Inspiraci našli čeští autoři příručky ve Finsku

– ve skandinávských zemích, na přípravě spolupracovaly vedle záchranných složek i humanitární organizace či univerzity, to proto, že podle průzkumu, který si ministerstvo kvůli příručce zadalo, se 73 procent občanů nijak nepřipravuje na krizové situace a nemá nouzové zásoby.

Příručka je principiálně koncipována pro záležitosti nevojenského charakteru. Přiznejme však, že i v návaznosti na situaci v Evropě se dá využít i pro situace, kdy by hrozilo vojenské ohrožení. ■

Při žádosti o superdávku se stát dívá i na účet. Kolik tam smíte mít?

TEXT Gabriel Pleska **ZDROJ** rubrika: Když se řekne

V žádosti o superdávku je potřeba doložit pořádný ranec údajů a dokumentů. Řadu z nich nemusíte dokládat sami, úřad si je zjistí takovým majetkovým testem.

Aby se úřad začal vůbec žádosti zabývat, musí všichni členové domácnosti souhlasit, že se jim úřad podívá do soukromí. Řadu údajů si totiž úřad práce vyžádá od jiných úřadů či státních orgánů, na jiné se ptá soukromých společností: bank, kampeliček, dodavatelů energií (elektřiny, plynu, tepla) nebo zaměstnavatele, školy. Proto žadatel musí podepsat kratičký dokument s dlouhým názvem Udělení souhlasu člena domácnosti s pokračováním řízení o přiznání dávky státní sociální pomoci.

Úřad totiž nehodnotí jenom příjmy, ale zkoumá i majetek domácnos-

ti. Jestli sedí vámi uvedená částka úspor zjistí v bankách. Kromě bank a spořitelních družstev (kampeliček) může zjišťovat, jestli nemáte peníze zamčené ještě u takzvaných institucí elektronických peněz, včetně zahraničních, platebních institucí nebo poskytovatelů platebních služeb malého rozsahu. Nekontroluje se, kolik peněz účtem protéklo, ale zůstatek k určitému dni.

Kolik může mít domácnost naspořeno, aby o superdávku nepřišla – 1 osoba 200 tisíc Kč, 2 osoby 250 tisíc Kč, 3 osoby 300 tisíc Kč, 4 osoby 350 tisíc Kč, 5 a víc osob 400 tisíc Kč. Majetkovému testu nepodlé-

hají kryptoměny nebo zlato, akcie, dluhopisy nebo podíly ve fondech. Když něco z toho prodáte, budete to ale muset při přezkoumávání podmínek superdávky zohlednit jako příjem navíc. A pokud máte na účtu u investiční společnosti nějaké neinvestované peníze, jsou to peníze.

Na Katastru nemovitostí se prověřují nemovitosti k bydlení (mimo lesy a polnosti), a to rok zpětně – měl-li některý člen domácnosti ve dvanácti měsících před žádáním nemovitost, je to jako by ji měl při podání žádosti. Výjimku tvoří, máte-li dvě nemovitosti, tu, kde bydlíte, a jednu navíc, kde nebydlíte. Vlastnictví nemovitosti, kde nebydlíte, se toleruje tři roky od získání: nemusíte se tedy bát, že zdědíte dům po babičce nebo na vás příbuzní převedou byt a přijdete o dávku. Musíte se ho ale do tří let zbavit (a peníze z prodeje se budou při výpočtu dávky počítat jako příjem). Tři roky s výjimkou se počítají také od prvního podání žádosti o superdávku. Pokud tedy vlastníte nemovitost, kde nebydlíte, ještě tři roky to váš nárok na dávku neohrozí.

Majetkového testu se týká také registr vozidel. Dávku nedostane domácnost, kde je víc osobních aut než dospělých členů (počítají se i nepojízdná auta a auta která fakticky nejezdí, pokud jsou v registru vozidel). A počítají se i auta poříze-

ná z příspěvku na zvláštní pomůcku nebo z veřejných sbírek, auta pořízená z příspěvku na zakoupení osobního motorového vozidla z dávky. V pohodě jsou auta na leasing nebo registrovaná na podnikající fyzickou osobu.

Náklady na energie si úřad zjistí sám, což neplatí pro dodávky tepla, kdy dodavatelé teplo dodávají celému domu a nevědí, jak se pak rozúčtovává. V takovém případě musíte najít dokument a doložit ho.

Úřad práce při žádosti o superdávku také zjišťuje příjmy všech členů domácnosti za poslední tři měsíce u zaměstnanců; u podnikatelů se vychází z přiznání k dani z příjmů, za měsíční příjem se považuje příjem dělený dvanácti. Ale všechny informace dodá úřadu finanční zpráva, „sociálka“, zdravotní pojišťovny, školy... ■

FOTO Jakub Zednický z Unsplash.com

Účinnost suplementace koenzymem Q10

TEXT I-Chen Tsai, Chih-Wei Hsu, Chun-Hung Chang, Ping-Tao Tseng, Ke-Vin Chang
ZDROJ pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/36091835 (2022)

Účinnost suplementace koenzymem Q10 pro snížení únavy: Systematický přehled a metaanalýza randomizovaných kontrolovaných studií

Koenzym Q10 (CoQ10) je oblíbený doplněk stravy, antioxidant a nezbytná součást mitochondriálního elektronového transportního řetězce. Několik klinických studií naznačuje, že únavu lze snížit suplementací antioxidanty. Data na toto téma jsou však dosud omezená.

Byla provedena metaanalýza s cílem zkoumat účinnost snižování únavy pomocí suplementace CoQ10. Konkrétněji jsme v elektronických databázích prohledali randomizované kontrolované studie (RCT) publikované od vzniku databáze do ledna 2022. Pro provedení metaanalýzy mezi 13 RCT byl implementován model náhodných efektů (s celkovým počtem 1 126 účastníků) byl implementován mo-

del náhodných efektů. Ve srovnání s placebovými skupinami hodnocenými v každé RCT vykazovala skupina CoQ10 statisticky významné snížení skóre únavy (Hedgesův $g = -0,398$, 95% interval spolehlivosti = $-0,641$ až $-0,155$, $p = 0,001$).

Směry účinků léčby byly u zdravých i nemocných účastníků shodné. Ve srovnání se skupinou s placebem byl účinek snížení únavy statisticky významný v podskupině užívající pouze formulaci s koenzymem Q10, ale ne v podskupině užívající sloučeniny koenzymu Q10.

Výsledky naší metaregrese ukazují, že zvýšení denní dávky (koeficient = $-0,0017$ na mg, $p < 0,001$) a trvání léčby (koeficient = $-0,0042$ za den, $p =$

0,007) suplementace koenzymem Q10 korelovalo s větším snížením únavy. U 602 účastníků, kteří podstoupili intervenci s koenzymem Q10, se vyskytla pouze jedna nežádoucí

(gastrointestinální) událost. Na základě výsledků této metaanalýzy jsme dospěli k závěru, že koenzym Q10 je účinný a bezpečný doplněk stravy pro snížení symptomů únavy. ■

Archivace dokladů

TEXT Redakce

Archivace účetních a daňových dokladů je nutná i poměrně praktická záležitost. Znamená uchovávání všech písemností – nejčastěji účetních, mzdových a daňových – po určitou dobu, kterou stanovuje příslušný právní předpis.

K dokladům se vracíme při auditu, zpětné kontrole, řešení reklamací nebo v případě řešení právních sporů. Jsou zapotřebí pro kontrolu ze strany finančního úřadu, ale také pro interní potřeby podnikatele nebo samotné firmy.

Každý typ dokladu – od faktur, přes pokladní doklady až po účetní závěrky – může mít ale jinou dobu uchování, a tyto lhůty se řídí různými právními předpisy. Archivací daňových a dalších dokladů, účetních záznamů se zabývá například zákon o účetnictví, zákon o DPH, zákon o daních z příjmů, ale také například zákon o archivnictví a spisové službě.

Je zapotřebí vědět, jaké doklady uchovávat, jak dlouho, v jaké formě (papírově či elektronicky) a také kdy

a jak je možné se jich zbavit – například provést skartaci dokumentů.

Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví vám prozradí, že účetní závěrka a výroční zpráva se uchovávají po dobu 10 let, účetní doklady, účetní knihy, odpisové plány, inventurní soupisy, účtový rozvrh, přehledy se uchovávají po dobu 5 let, stejně tak účetní záznamy, kterými ukládá plátcům DPH povinnost uchovávat daňové doklady po dobu 10 let a musí být zaručena věrohodnost původu daňových dokladů a neporušenost jejich obsahu.

Věřte, ušetříte si mnoho nepříjemností, ale i pokut za neuchování dokladů nebo nedostatek důkazních prostředků pro doložení konkrétního účetního záznamu. ■

Máte svá očkování aktuální?

TEXT David McManus ZDROJ SHF

Historie obrny nás učí důležitému ponaučení: virová onemocnění mohou lidi postihovat dlouho po odeznění původní infekce. Tak například zatímco vakcíny obrny téměř vymýtily, její dlouhodobé účinky stále postihují tisíce lidí.

Vakcíny nás chrání před určitými nemocemi – očkování proti chřipce pomáhá předcházet chřipce a vakcína proti pásovému oparu chrání před pásovým oparem. Ale vakcíny nás mohou chránit i před dalšími vážnými zdravotními problémy, mohou snížit riziko srdečních onemocnění, demence a některých druhů rakoviny. Tyto výhody jsou obzvláště důležité pro starší dospělé a lidi s jinými chronickými zdravotními problémy.

Lidé, kteří se nechají očkovat proti chřipce, mají asi o 34 % nižší pravděpodobnost závažné srdeční příhody; toto číslo se zvyšuje na 45 % u lidí, kteří již prodělali infarkt nebo mrtvici, a s přibývajícím věkem může také snížit riziko ztráty paměti.

Lidé, kteří se nechali očkovat proti pásovému oparu, které chrání před bolestivou kožní vyrážkou způsobenou virem planých neštovic, měli o 20 % nižší pravděpodobnost vzni-

ku demence. Tento přínos byl ještě silnější u žen. Odborníci se domnívají, že to může být způsobeno tím, že vakcína pomáhá imunitnímu systému, aby zůstal silný.

Vakcína proti HPV je známá tím, že zabraňuje rakovině děložního čípku, ale také pomáhá chránit před jinými druhy rakoviny, jako je rakovina hlavy a krku. U mužů vakcína snížila riziko těchto druhů rakoviny o více než 50 %. To je skvělá zpráva pro starší dospělé, protože rakovina hlavy a krku je v těchto věkových skupinách nejčastější.

Jak je to s vakcínou proti obrně a COVID-19? V prvních dnech pandemie COVID-19 se zdálo, že lidé, kteří nedávno dostali perorální vakcínu proti obrně, s menší pravděpodobností onemocní COVIDem. Což mohlo být patrně proto, že živé vakcíny, jako je tato, krátkodobě celkově posilují imunitní systém.

Když se podíváme na všechny tyto vakcíny dohromady, vidíme širší souvislosti. Některé mohou pomoci předcházet nemocem, jako jsou srdeční choroby, demence a rakovina – což jsou hlavní problémy pro osoby starší 60 let. A je to obzvláště důležité pro osoby s dlouhodobými zdravotními problémy, jako jsou osoby, které přežily obrnu ještě předtím, než byla vakcína proti obrně dostupná. Tito lidé nyní trpí stavy po obrně, které způsobují svalovou slabost, únavu a dýchací potíže, čelí také vyššímu

riziku pádů a pokud nezůstanou aktivní, mohou být vystaveni riziku vzniku srdečních onemocnění. I když v dětství neprodělali vakcínu proti obrně, mohou si chránit své zdraví vakcínami, jako je očkování proti chřipce, vakcína proti pásovému oparu a posilující vakcína proti COVID-19. Vakcíny nejenže zastavují určité infekce – mohou také chránit před dalšími závažnými onemocněními spojenými se zánětem a imunitním systémem. Takže teď je vhodná doba se zeptat... Máte svá očkování aktuální? ■

FOTO Ed Us z Unsplash.com

Stárnutí a spánek

TEXT Sleep Health Foundation

Špatný spánek je spojen s vážnými zdravotními problémy, jako je cukrovka 2. typu, kardiovaskulární onemocnění, mrtvice nebo deprese; jak nedostatek, tak i nadbytek spánku tato rizika zvyšují. Nespavost je častější u žen, zatímco obstrukční spánková apnoe – kdy se dýchání během spánku krátce zastaví – je častější u mužů.

Lidé ve věku 65 let a starší mají větší pravděpodobnost delšího spánku, ale horší kvality. Problémy se spánkem se častěji vyskytují u lidí s více chronickými zdravotními problémy, jako je artritida nebo hypertenze.

Mnozí z nás zjišťují, že usínání trvá déle a v noci se více probouzejí. Hluboký spánek se zkracuje, zdímnutí během dne se stává častějším. Tyto změny jsou částečně způsobeny posunem vnitřních hodin těla s věkem a poklesem melatoninu, hormonu, který nám pomáhá spát. Kvalitu spánku také ovlivňují život-

ní styly, jako je kofein, alkohol, stres a používání obrazovek před spaním, ale je také spojena s širšími sociálními faktory, jako je zaměstnání, bydlení a přístup ke zdravotní péči.

Ti, kteří přežili obrnu, by neměli ignorovat příznaky poruch spánku, protože by mohly naznačovat zhoršení jejich dalších zdravotních problémů. S věkem mohou pociťovat specifické problémy se spánkem a dýcháním. Dýchání může být ovlivněno slabými dýchacími svaly nebo změnami struktury hrudníku způsobenými obrnou, což může

vést k dušnosti, častým infekcím hrudníku nebo potížím s řečí.

Mnozí také uvádějí ospalost během dne, probouzení s bolestmi hlavy nebo potíže s koncentrací – což jsou příznaky, že jejich dýchání může být během spánku ovlivněno. V období po obrně jsou běžné také stavy, jako je spánková apnoe nebo noční hypoventilace – nedostatečné dýchání během spánku.

Pro nás, zejména pro ty s chronickými zdravotními problémy, jako je postpolio syndrom, je pochopení a zvládání spánku nezbytné, protože spánek může být obzvláště křehký. Bolest, dýchací potíže a omezená pohyblivost mohou přispívat k neklidným nocím a únavným dnům. Špatný spánek může ovlivnit paměť, náladu a nezávislost. Může také zhoršit stávající zdravotní problémy a vytvořit cyklus, který je těžké přerušit.

Špatnou kvalitu spánku však nemusíme akceptovat jako „pouhou součást stárnutí“. S řádným posouzením, personalizovanou podporou a důslednými návyky si senioři mohou užívat lepšího a regenerativnějšího spánku, což zlepšuje jejich zdraví i kvalitu života.

Některé strategie a léčebné postupy mohou pomoci zlepšit kvalitu spánku a snížit zdravotní rizika i když je běžné si myslet, že špatný

spánek je jen součástí stárnutí. Životní styl, jako je pravidelný spánkový režim, vystavení slunečnímu záření, cvičení a omezení dlouhého denního zdrímnutí, může pomoci zlepšit kvalitu spánku. Důležité je také řešit držení těla, sílu dýchacích svalů a duševní zdraví. Prostě, špatnou kvalitu spánku nemusíme akceptovat jako „pouhou součást stárnutí“. S řádným posouzením, personalizovanou podporou a důslednými návyky si my senioři můžeme užívat lepšího a regenerativnějšího spánku, což zlepší naše zdraví i kvalitu života.

(Sleep Health Foundation / Nadace pro zdraví spánku (SHF) je komunitní charitativní organizace v Austrálii, zaměřená na podporu zdraví; jejím cílem je zvyšovat povědomí veřejnosti o hodnotě spánku, o tom, jak jej zlepšit, a řešit běžné poruchy spánku.) ■

FOTO: Ashli Wahyuni z Vecteezy.com

Bojovat proti zbytečně přísným radarům je možné

TEXT Redakce **ZDROJ** AUTOSALON.TV

Řada obcí či krajských měst má radary nastavené jen na minimální technickou toleranci, tedy plus minus tři km/h. Pokud tedy řidiči naměří 54 km/h, může mu pak do schránky přijít výzva k zaplacení, protože jel 51, tedy o jeden kilometr za hodinu rychleji, než se smí.

Ministerstvo dopravy ale vydalo už koncem roku 2023 vlastní metodiku, jak mají obce a města se svými přestupkovými systémy zacházet a v ní se píše: „...nelze každé překročení dovolené rychlosti automaticky hodnotit jako přestupek. V opačném případě by např. postřádalo významu zkoumání materiální stránky přestupku, neboť by tento znak přestupku byl naplňován vždy bez ohledu na jakoukoliv dotčenou situaci.“

Jinými slovy, ačkoliv města vybavena radary s minimální tolerancí rozesílají řidičům výzvy k zaplacení, automaticky to neznamená, že změření řidiči spáchali přestupek. A tady

se otvírá možnost, jak proti těmto praktikám – když ne nekalým, tak alespoň na hraně morálky, bojovat. Některá města si rozmístěním měřících systémů s minimální tolerancí samo zahlítilo svůj úřad – pokud řeší okolo 9 000 měsíčně nízkých překročení rychlosti jen několik úřednic, příliš nevydělá (náklady na odeslání jedné výzvy k uhrazení pokuty jsou přes 100 korun), v případě posunu do správného řízení musí následovat další minimálně jedna písemná výzva (když jde vše dobře), a cena naroste. A navíc má řidič k ruce metodický pokyn ministerstva dopravy, který jasně říká, že musí být naplněna materiální stránka přestupku. To se skoro městu nevyplatí. ■

JE TO NEUVĚŘITELNÉ, ALE ASOCIACE POLIO SLAVÍ JIŽ 35. VÝROČÍ SVÉ EXISTENCE!

Asociace polio byla založena 4. srpna 1990 v Janské Lázních jako dobrovolná zájmová organizace, sdružující osoby s následky po poliomyelitidě a.a., přenosné dětské obrně.

Počet členů v průběhu let kolísá. Od třítisícového nástupu se v konečném výsledku pohybuje mírně přes 400. Výrazně tedy poklesl, hlavním důvodem je především úmrtí členů. Celých těch 35 let vytváříme různorodé aktivity, my, pomalu stárnoucí obrněří (některým z nás je už přes 90 let) – organizujeme, popularizujeme, publikujeme, vystavujeme, setkáváme se se svými kolegy a kamarády, diskutujeme své problémy.

Od počátku své existence se naše společnost snažila chovat ofenzivně, v průběhu let se běh práce, výsledků i činnosti stabilizoval. Dokud nedošlo k transformaci v souvislosti s novým Občanským zákoníkem: museli jsme se v průběhu dalších dvou let změnit na spolek. Ovšem Asociace polio je psána s výjimkou bez označení s., vždyť jsme asociace!

Naše cíle ve 35. roce trvání zůstávají – hájit zájmy postižených poliomyelitidou, zvýšit informovanost o této nemoci mezi postiženými, lékaři a různými institucemi, se kterými přicházíme do úředního styku. Aktivně se podílet na šíření a využívání nových poznatků o léčení PPS.

Poliomyelitida je pradávnou nemocí lidí, ale teprve ve 20. století se stala opravdovou hrozbou lidstva. Zkušenosti ukázaly, že systematickým očkováním dětí lze šíření poliovirů zastavit, a možná by se tak dala tato nemoc úplně vymýtit. Virus má pro to příznivé předpoklady – všechny tři typy viru jsou antigenně stabilní, za přirozených podmínek infikují jen člověka a nikdo nemůže být jeho dlouhodobým nosičem. Nicméně nebezpečné polio je poměrně malý a jednoduchý virus (jeho podrobné složení je známo od roku 1981), a při dnešních technických možnostech vyžaduje příprava infekčního polioviru jen „určitý stupeň vzdělání“, syntetizér a 3 měsíce času... Proto, i když bude poliomyelitida eradikována, nemysleme si, že na ni budeme moci zapomenout. Polio bude stále s námi, bude stále problémem.

Z jednání Přípravného výboru.

*Pohodové
vánoční svátky,
hodně zdraví, štěstí
a spokojenosti
v novém roce 2026.*

Přejí Výbor Asociace polio
a redakce Zpravodaje AP

